

III TAVALINE PÜHAPÄEV C AASTAL

(Esimene lugemine Ne8 ,2-4a.5-6.8-10)

Lugemine prohvet Nehemia raamatust:

Neil päevil, kui Iisrael elas juba oma linnades, kogunes kõik rahvas nagu üks mees Veevärava ette väljakule, ja nad ütlesid kirjatundjale Esrale, et ta tooks Moosese seaduseraamatu, mille sätteid oli Issand käskinud Iisraelil pidada. Ja seitsmenda kuu esimesel päeval tõi preester Esra seaduseraamatu rahvahulga - meeste, naiste ja kõigi ette, kes suutsid mõista. Ja ta luges sellest Veevärava ees väljakul varahommikust kuni keskpäevani neile, kes suutsid mõista. Aga kogu rahvas pani tähele ja kuulas seaduseraamatu sõnu. Esra seisis puust kõnetoolis, mis oli selleks puhuks ehitatud. Ta avas raamatu kõikide nähes, sest ta seisis kogu rahvast kõrgemal, ja kui ta raamatu lahti rullis, tõusid kõik püsti. Siis ülistas Esra Issandat, suurt Jumalat, ja kogu rahvas tõstis oma käed ja vastas: "Aamen, aamen!" Ning nad põlvitasid ja heitsid silmili maha. Tema aga luges seaduseraamatust peatükkide kaupa ette ja leviidid andsid seletust, et rahvas võiks mõista. Siis ütlesid asevalitseja Nehemia, preester ja kirjatundja Esra ning leviidid, kes õpetasid rahvast, kõigile: "See päev on püha Issanda, teie Jumala jaoks, ärge olge kurvad ega nutke" - sest kõik rahvas nuttis, kui ta kuulis seaduse sõnu. Ja Nehemia ütles neile: "Minge, sööge pidurooga, jooge magusat ning andke osa ka neile, kellel pole, sest täna on päev, mis on püha Issanda auks. Ärge olge mures, sest rõõm Issandas on teie kindlus". See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps19 ,8. 9. 10. 15. R: Jh 6,63b)

R: Issand, Sinu sõnad on Vaim ja elu.

Issanda seadus on laitmatu,
see kosutab hinge.
Issanda tunnistus on uskumist väärt,
see teeb kohtlase targaks.
R:

Issanda otsused on õiged,
need röömustavad südant.
Issanda käsk on selge,
see valgustab silmi.
R:

Issanda kartmine on puhas,
see kestab igavesti.
Issanda kohtuotsused on õiglased,
need teevad õigust.
R:

Olgu minu suu sõnad sulle meeles järgi,
ja sinu ees mu südame mõtlemised.
Issand, mu kalju ja mu lunastaja.
R:

(Teine lugemine 1Ko12 ,12-30 lüh. 12,12-14.27)

Lugemine püha apostel Pauluse esimesest kirjast korintlastele:

Vennad, Vaim ilmutab end kõigile ühiseks hüveks, sest kui ihu on üks ja sel on palju liikmeid, ning kuigi liikmeid on palju, ometi ihu on üks, siis niisamuti on Kristusega. Oleme ju ühe Vaimu läbi ristitud ühte Ihusse - nii juudid kui kreeklased, nii orjad kui vabad - meie kõik oleme sama Vaimuga joodetud. Sest Ihu ei ole üks liige, vaid palju liikmeid. Kui jalg ütleks: "Mina ei ole käsi,

sellepärast ei kuulu ma ihusse", või kui kõrv ütleks: "Mina ei ole silm, sellepärast ei kuulu ma ihusse", siis kuulub ta sinna ometi. Kui kogu ihu oleks silm, kuhu jääks siis kuulmine, või kui oleks ainult kuulmine, kuidas saaks ilma haistmiseta? Aga Jumal on iga üksiku liikme nii ihu külge pannud, nagu tema on tahtnud. Kui kõik kokku oleks ainult üks liige, kuhu jääks siis ihu. Nii on aga palju liikmeid, kuid üksainus ihu. Silm ei saa öelda käele: "Mul ei ole sind vaja", ega saa pea öelda jalgadele: "Mul ei ole teid tarvis". Vastupidi, just need ihuliikmed, mis näivad kõige nõrgemad, on tingimata vajalikud, ja neid liikmeid, millest meil on kõige vähem au, me peame au sees, ja neid, millest meil on häbi, me katame erilise hoolega. Kuid meie tugevatele liikmetele pole seda tarvis. Sest Jumal on ihu nõnda ühte liitnud ja alamale liikmele määranud suurema au, et ihus ei oleks lahkmeelt, vaid et kõik ihuliikmed kannaksid hoolt üksteise eest. Ja kui üks liige kannatab, siis kannatavad teisedki ühes temaga, ning kui üht liiget austatakse, siis on teised liikmed koos temaga rõõmsad. Aga teie olete Kristuse ihu ja igaüks teie seast on tema ihu liige. Nii on Jumal seadnud koguduses ühed apostliteks, teised prohvetiteks, kolmandad õpetajateks, nagu ta on andnud ka anded imesid teha, ravida, abi anda, juhtida ja keeltega rääkida. Sest ega kõik ole apostlid ega prohvetid, õpetajad ega imetegijad, ravijad ega keeltega rääkijad või äraseletajad. See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Lk 4,18-19)

Halleluuja. Issand on mind saatnud tooma vaestele rõõmusõnumit, kuulutama vangidele vabakssaamist. Halleluuja.

(Evangeelium Lk1 ,1-4. 4,14-21)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Paljud on juba ette võtnud kirjutada sellest, mis meie seas on sündinud, nii nagu sellest on rääkinud need, kes on näinud kõike algusest oma silmaga ja Sõna sulasteks saanud. Nüüd aga olen minagi otsustanud uurida kõike algusest peale ja selle sinu jaoks, austatud Teofilos, järgemööda kirja panna, et sa veenduksid kõige selle usaldusvääruses, mida sulle on õpetatud.

Kui Jeesus tuli Vaimu väes Galileasse, siis kuuldus temast levis üle kogu ümbruskonna. Ta õpetas nende sünagoogides ja kõik ülistasid teda.

Nii tuli Jeesus ka Naatsaretti, kus ta oli üles kasvanud, ja läks, nõnda nagu oli harjunud, hingamispäeval sünagoogi. Ja kui ta püsti tõusis, et lugeda, anti temale prohvet Jesaja raamat. Aga kui ta rullis raamatu lahti ja leidis koha kuhu oli kirjutatud: "Issanda Vaim on minu üle, sest tema on mind salvinud, läkitanud vaestele rõõmusõnumit tooma, kuulutama vangidele vabakssaamist ja pimedale silmavalgust, rõhutuid vabadusse laskma, kuulutama Issanda armuaastat". Siis rullis ta raamatu kokku ja andis sünagoogiteenri kätte. Ja kõikide silmad, kes sünagoogis olid, vaatasid tema peale. Aga tema hakkas neile rääkima: "Täna on see kirjasõna teie kuuldes täide läinud".

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kord rääkis üks noor kristlane oikumeenilises vestlusringis vaimustunult oma kogemusest, kuidas ta sai kaasa elada "evangelist" Billy Grahmi jutlusele Oleviste kirikus. Teda kuulanud muusikaüliõpilane küsis seepeale üllatunult: "Evangelist?! Kas tõesti? Minu teada oli evangeliste neli: Matteus, Markus, Luukas ja Johannes... või kas siis peaksime nüüd minema arhiividesse otsima märkmeid Johann Sebastian Bach'i Billy-Graham-passioonist?"

Jah, tõepoolest, me võime oma vaimustust millegi üle innukalt väljendada, kuid meie elevus võib teises inimeses äratada hoopis teistsuguseid tundeid. Ja kui me oma jutuga teenime poolehoidu ja huvi asemel ära hoopis iroonia, nagu antud loos, või koguni hukkamõistu, siis pole alati selles sugugi süüdi "need teised".

Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, kui meile kirikus loetakse ette lõik pühakirjast, siis on nii mõnigi kord suureks probleemiks, et valitud fragment on muu sündmustiku kontekstist välja rebitud. Tänapäevane evangeelium on siin heaks näiteks. Kirjakoht lõpeb just niisugusel hetkel, et jääb mulje, nagu oleks Jeesus võetud ka tema kodukohas vastu huvi ja heatahtlikkusega. Kuid tegelikult ei kulge järgnev sündmustik sugugi nii hästi. Jeesus ülesastumine Naatsaretis lõppes mässuga, mille käigus taheti teda kinni võtta ja kaljult alla kukutada.

Teisest küljest on aga just niimoodi kontekstist väljarebitud lõik omamoodi õpetlik. Sellest selgub, et Jeesus suutis rahva tähelepanu koida ja seega oli ta pool võitu juba saavutanud. Kui ta jätkanuks rahvast kiites, nende häid külgi esile tõstes ja halbu maha vaikides, kui ta poleks esinenud Jumala Pojana, kes teab tõde, siis oleks teda kindlasti tunnustatud, võibolla koguni kodulinna aukodanikuks nimetatud. Kuid Jeesus käitus risti vastupidi publikuga manipuleerimise reeglitele, sest Jumalast saadetud Messias ei pidanud midagi rahvahulkade ovatsioonidest. Ootamatult seadis ta kuulajad hoopiski silmitsi nende eneste kurjade mõtete ja uskmatusega - tema hinnagu õigsust tõestas ka järgnenud vägivaldne puhang. Nii selge tõe rääkimiseks, nagu Jeesus seda tegi, ei ole ilukõnet vaja...

Armsad õed ja vennad, meil kõigil tuleb ette olukordi, mil me kuulame kõnesid, ettekandeid või jutlusi - just nii nagu teil praegu mind kuulates. Elava esinemise juures mõjutab meid sisu kõrval ka kõneleja hääletoon, tema energia ja veenmisjõud, tema karisma - viis kuidas ta oma kuulajad enda poole võidab... või siis ei võida...

Hea esinemisotskus ei kuulu aga kahjuks ainult heade ja vastutustundlike inimeste omaduste hulka. Ajaloost tunneme palju suuri kõnemehi, kelle puhul võib ainult imestada, kuidas suutsid nad nii vähese ja vastuolulise sisu juures mõjutada nii suuri rahvasse endale järgnema. Tänapäeval peame lisaks arvestama veel sellega, et tipp-poliitikute etteastete taga on terve teadus ja lavastusmeeskond, nende esinemised on omamoodi näitekunsti ja manipulatsiooni meistriklasse, kuidas oma kuulajaid hüpnootiseerida. Näiteks juhendavad nõuandjad neid isegi teadlikult vigu tegema, kergelt segamini minema, et sugereerida sellega publikule esineja maalähedust, inimlikku ekslikkust, mis sel viisil peaks soodustama kõneleja ja tema ideede omaksvõtmist publiku poolt. Seda kõike teades peame aga meie olema valvel ja suutma sellest tsirkusest mööda vaadata, nii nagu Jeesus meile õpetas. Iga karismaatilist oraatorit kuulates peaksime alati endalt küsima: mida ta tegelikult üritab mulle müüa?

Kahtlemata võib mõni kõnemees meile ka meeldida, ja kindlasti võib nende hulgast leida ausate motiividega inimesi. Kuid just sellepärast on vaimustusega peetud ilukõnesid parem tekstina lugeda, et nende tegelikke tagamaid paremini mõista. Kui keegi on meile varemgi puru silma ajanud, siis on väga tõenäoline, et ta teeb seda jälle, ning teda uskudes muutume ka ise tema sõnade ja tegude kaasosaliseks. Aamen.